

Kitabu cha Yoeli na Kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia - Nambari Arobaini na Sita

Jeff Pippenger
2026-02-12

Nambari Arobaini na Sita

Kaisarea Filipi hadi Kaisarea Maritima kunawakilisha kipindi cha kutoka saa ya tatu hadi saa ya tisa, kinachogawanywa katika saa ya sita. Mgawanyiko wa Kaisarea hadi Kaisarea ulikuwa Mlima wa Kubadilika Sura. Mlima wa Kubadilika Sura huoanisha mistari mingine miwili na alama ya njia ya hatua tatu inayotangulia sheria ya Jumapili ya Kipentekoste kwa siku tano.

Kule Mlimani, Mungu Baba alinena kwa mara ya pili. Mara ya kwanza alinena ilikuwa katika ubatizo wa Kristo, na mara ya mwisho ilikuwa kabla tu ya msalaba.

Sasa nafsi yangu imefadhaika; nami niseme nini? Ee Baba, uniokoe kutoka katika saa hii; lakini kwa kusudi hili nimekuja hata saa hii. Ee Baba, utukuze jina lako. Ndipo sauti ikatoka mbinguni, ikisema, Nimelitukuza, nami nitalitukuza tena. Basi watu waliokuwa wamesimama karibu, waliposikia, walisema kwamba radi ilipiga; wengine wakasema, Malaika amenena naye. Yohana 12:27-29.

Mungu hutukuza jina Lake anapowatia muhuri wale elfu mia na arobaini na nne na kuandika juu yao jina Lake.

Yeye ashindaye nitamfanya kuwa nguzo katika hekalu la Mungu wangu, wala hatatoka humo tena; nami nitaandika juu yake jina la Mungu wangu, na jina la mji wa Mungu wangu, ambao ni Yerusalemu Mpya, ushukao kutoka mbinguni kwa Mungu wangu; nami nitaandika juu yake jina langu jipya. Yeye aliye na sikio, na asikie kile Roho anachosema kwa makanisa. Ufunuo 3:12, 13.

Katika Mlima wa Kubadilika Sura, Petro, Yakobo na Yohana ndio wanafunzi pekee waliokuwapo, kama ilivyokuwa wakati wa kufufuliwa kwa binti ya Yairo, na tena huko Gethsemane. Gethsemane—kama ilivyo kwa kunena kwa Baba katika Yohana kumi na mbili—ilikuwa kabla tu ya msalaba. “Gethsemane” humaanisha “kikamu cha mafuta,” ikiashiria mtihani wa mafuta wa wanawali. Gethsemane ni “mgogoro” unaoiweka nafsi “uso kwa uso na mauti,” na wanawali werevu huupita mtihani, kwa kuwa katika mtihani wa hekalu wa pili walikutana uso kwa uso na uzima, kama Yesu alivyofundisha “uso kwa uso” kwa siku thelathini.

Mara ya kwanza Baba alinena ilikuwa katika ubatizo wa Kristo, na mara ya kwanza alipochukua Petro, Yakobo na Yohana peke yao ilikuwa wakati binti wa Yairo mwenye umri wa miaka kumi na miwili alifufuliwa. Ufufuo wa bikira wa miaka kumi na miwili unalingana na ubatizo wa Kristo, ambao unaashiria nguvu ya ufufuo. Ufufuo wa binti wa Yairo unalingana na ubatizo wa Kristo na Kaisaria Filipi. Gethsemane na kufadhaika kwa Kristo wakati Baba alinena kabla tu ya msalaba

yanalingana na Kaisaria Maritima.

Mstari juu ya mstari, Petro anawakilisha laki moja na arobaini na nne elfu wanaotiwa muhuri huko Kaisaria Filipi, wakati jina la Simoni Bar-yona linapobadilishwa kuwa Petro. Mara baada ya kutiwa muhuri huko Panium, ambayo ni Kaisaria Filipi, Petro huenda hadi saa ya sita ya Mlima, ambako huinuliwa kama ishara akiendelea kwenda kuitikia mwito wa Kornelio huko Kaisaria Maritima. Huko Kaisaria Filipi, Petro hutoka katika Mkutano wa Kambi wa Exeter akiwa na muhuri wa Mungu na ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane wa kuutangaza. Ujumbe wa Uislamu, kama unavyowakilishwa na Sikukuu ya Baragumu, humpeleka Petro hadi Kaisaria kando ya bahari. Ujumbe wa Uislamu humwinua Petro mbele ya macho ya ulimwengu, kwa kuwa Petro ametabiri ujio wa kinabii wa Uislamu kabla ya Sikukuu ya Baragumu.

Angalieni, nitawatuma kwenu Eliya nabii kabla haijaja siku kuu na ya kutisha ya Bwana; naye atageuza mioyo ya baba iwaelekee watoto wao, na mioyo ya watoto iwaelekee baba zao, nisije nikaipiga dunia kwa laana. Malaki 4:5, 6.

Mstari juu ya mstari, ujumbe wa Eliya ni ujumbe unaosimikwa juu ya kuwalinganisha mababa na watoto wao. Eliya alikuwa Baba Miller, anayewaakisi watoto wake. Wale mia na arobaini na nne elfu ni watoto wa William Miller, na kuugeuza moyo wa Miller uwaelekee watoto wake ni kulinganisha historia ya Wamilleraiti na historia ya Eliya, pamoja na kumlinganisha Yohana Mbatizaji na mjumbe anayehusishwa na wale mia na arobaini na nne elfu. Kipengele cha mlingano wa mistari hii minne ni kwamba katika kila mojawapo ya historia za majaribu za Eliya, Yohana na Miller, ujumbe pekee wa kweli ya wakati huu ulikuwa ule uliokuja kupitia kwa mjumbe.

Eliya Mtishbi, aliyekuwa mmoja wa wenyeji wa Gileadi, akamwambia Ahabu, Kama Bwana, Mungu wa Israeli, aishivyo, ambaye nimesimama mbele zake, hakutakuwa na umande wala mvua miaka hii, ila kwa neno langu. 1 Wafalme 17:1.

Dada White anaeleza wazi kwamba wale ambao hawakukubali ujumbe wa Yohana, ambaye Yesu alimtambua kuwa ni Eliya, hawangefaidika na mafundisho ya Yesu; na pia kwamba wale walioukataa ujumbe wa Miller, unaowakilishwa na ujumbe wa malaika wa kwanza, hawangeweza kufaidika na ujumbe wa malaika wa pili. Tangazo la Eliya kwamba mvua ingenyesha tu kwa amri yake liliambatana na jaribu la mwisho lililojumuisha agizo la kuchagua kati ya ujumbe wa Eliya na ujumbe wa Baali. Alama ya kinabii ya "Hata lini" inaunganisha Mlima Karmeli wa Eliya na sheria ya Jumapili.

Basi Ahabu akatuma kwa wana wote wa Israeli, akawakusanya manabii wote juu ya Mlima Karmeli. Eliya akaja kwa watu wote, akasema, Hata lini mtasita-sita kati ya mawazo mawili? Ikiwa Bwana ndiye Mungu, mfuateni; bali ikiwa Baali, mfuateni yeye. Wala watu hawakumjibu neno. Ndipo Eliya akawaambia watu, Mimi, naam, mimi peke yangu, nimesalia nabii wa Bwana; lakini manabii wa Baali ni watu mia nne hamsini. Basi watuletee mafahali wawili; nao wajichagulie fahali mmoja kwao, wamkate vipande vipande, na kuuweka juu ya kuni, wala wasitie moto; nami nitamtengeneza yule fahali mwingine, na kuuweka juu ya kuni, wala sitaweka moto. Nanyi liitieni jina la miungu yenu, nami nitaliita jina la Bwana; na Mungu atakayejibu kwa moto, ndiye awe Mungu. Watu wote wakajibu wakasema, Neno jema hilo. 1

Wafalme 18:20-24.

Mtihani wa Karmeli ulikuwa wa kuchagua kati ya ujumbe miwili. Mtihani kati ya unabii wa kweli na wa uongo, na kati ya mjumbe Eliya na manabii walioketi mezani pa Yezebeli. Ulikuwa kuhusu mjumbe na ujumbe. Mwaka 1844, jaribio la Karmeli lilirejelewa wakati Bwana alipoleta mtihani uliomdhihirisha Miller kuwa nabii wa kweli, na ujumbe wa Miller kuwa kama umande na mvua. Tofauti kati ya nabii wa kweli na ujumbe wa kweli kwa upande mmoja, na nabii wa uongo pamoja na ujumbe wa uongo kwa upande mwingine, iliwakilishwa katika mkutano wa kambi kule Exeter kwa hema la Exeter na hema la kikundi cha Watertown. Maskani mbili zilizowakilisha lililo la kweli kwa tofauti na lililo la uongo. Tofauti iliyofanywa Karmeli na historia ya mwaka 1844 inatambuliwa kule Kaisaria Filipi, Petro anapotiwa muhuri na kuinuliwa mlimani kama bendera. Anainuliwa kwa sababu alikuwa amedai kwamba ujumbe wake ndio pekee uliokuwa wa kweli wa mvua ya mwisho. Alinuliwa wakati utabiri wake ulipotimia.

Sikukuu ya Tarumbeta ni ya tatu, na ndiyo kipimo kinachobainisha, katika msimu wa Pentekoste; na kabla ya kipimo hicho Petro anabainisha kwamba Uislamu utaachiliwa ili kuashiria mwanzo wa kutangazwa kwa Mwito wa Usiku wa Manane. Utimizaji wa unabii ndio uliufanya utofauti kati ya Wamileraiti na Waprotestanti, ambao wanawakilisha watu wa agano la kwanza wanaopitwa kando. Eliya mwenyewe aliwaua manabii wa uongo, mara tu utofauti kati ya kweli na uongo ulipojidhihirisha. Utofauti huo hufanywa katika Sikukuu ya Tarumbeta, wakati utabiri kuhusu Uislamu unapotimia.

Kilio cha Usiku wa Manane katika historia ya Wamilleraiti kilikuwa utabiri uliosahihishwa na baadaye kutimia. Kilitimia tarehe 22 Oktoba 1844, ilhali uelewa wa awali wa Miller kuhusu Kilio cha Usiku wa Manane ulikuwa mwaka 1843. Samuel Snow anawakilisha marekebicho ya ujumbe huo, na ujumbe wake ukajulikana kama ujumbe wa “kweli” wa Kilio cha Usiku wa Manane.

Mwaka 1844 ulikuwa kielelezo cha utofauti kati ya ujumbe wa Miller na ujumbe wa Waprotestanti. Katika mchakato wa kujaribiwa, Waprotestanti waliuawa na Miller, nao kisha wakawa Uprotestanti uliokengeuka, mabinti wa Roma, makuhani wa Yezebeli. Utofauti huo ulidhihirishwa kwa kupokelewa ama kukataliwa kwa ujumbe wa kinabii. Kwa Yohana na Miller, ujumbe wa kinabii ulifichua ujumbe wa uongo wa wale waliokuwa watu wa agano, waliokuwa wakiachwa kando. Ujumbe wa Eliya ulidai kwamba hakungekuwa na mvua ila kwa neno lake, na baada ya miaka mitatu na nusu jaribio la dai hilo lilipaswa kudhihirika.

Ikawa, Ahabu alipomwona Eliya, Ahabu akamwambia, Je, ni wewe unayeisumbua Israeli? Naye akamjibu, Sijailetea Israeli taabu; bali wewe, na nyumba ya baba yako, kwa kuwa mmeziacha amri za Bwana, nawe umewafuata Mabaali. Basi sasa tuma, ukakusanye kwangu Israeli wote katika mlima Karmeli, na manabii wa Bali mia nne na hamsini, na manabii wa Ashera mia nne, wanaokula mezani pa Yezebeli. 1 Wafalme 18:17-19.

Utofautishaji kati ya uongo na kweli, liwe linamhusu mjumbe au ujumbe wenyewe, ulifanyika kupitia mchakato wa kujaribiwa uliokuwa ukijumuisha mashtaka dhidi ya ujumbe pamoja na mjumbe. Elia ndiye aliyeshitakiwa kwa kuisumbua Israeli, kwa kuwa ujumbe wake ulikuwa umeizuia mvua kunyesha. Kama mvua ingeendelea kunyesha nchini Israeli, hakuna suala lolote

kumhusu Elia ambalo lingeibuliwa. Suala hilo lilitegemea utabiri wa Elia, na kutimia kwake katika kipindi cha miaka mitatu na nusu.

Petro anapokuwa katika kipimo cha lakmusi cha Kaisaria Filipi—ambacho ni Sikukuu ya Baragumu, na pia mahali ambapo punda anafunguliwa—mwanzo wa ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane unatiwa alama. Petro, sawa na Eliya, amekuwa hivi punde shahidi wa kuthibitishwa kwa utabiri wake, na tofauti kati ya kweli na ya uongo imeonyeshwa wazi kwa wote. Kuthibitishwa kwa utabiri huo kunawakilishwa na Sikukuu ya Baragumu—ambayo ndicho kipimo cha lakmusi. Utabiri huo uliakisiwa na matukio ya 1840 na 1844, ambapo utabiri husahihishwa kisha kutimia. Utabiri uliosahihishwa wa Josiah Litch uliutia nguvu malaika wa kwanza mnamo Agosti 11, 1840, na utabiri wa mwaka 1843 uliotolewa na Miller ulisahihishwa na Snow.

"Mnamo mwaka 1840 utimizaji mwingine wa ajabu wa unabii ulizua shauku kubwa kote. Miaka miwili kabla, Josiah Litch, mmoja wa wahubiri wanaoongoza waliokuwa wakihubiri ujio wa pili, alichapisha ufafanuzi wa Ufunuo 9, uliotabiri anguko la Dola ya Ottoman. Kulingana na mahesabu yake, mamlaka hii ilitarajiwa kupinduliwa . . . tarehe 11 Agosti, 1840, wakati ambapo nguvu ya Ottoman huko Constantinople ingetarajiwa kuvunjika. Na hili, ninaamini, litaonekana kuwa hivyo."

Kwa wakati hasa uliobainishwa, Uturuki, kupitia mabalozi wake, ilikubali ulinzi wa madola ya Ulaya yaliyoungana, na hivyo ikajiweka chini ya udhibiti wa mataifa ya Kikristo. Tukio hilo lilitimiza unabii kwa usahihi kabisa. Lilipojulikana, makutano mengi walishawishika kuhusu usahihi wa kanuni za ufafanuzi wa unabii zilizokubaliwa na Miller na wenzake, na msukumo wa ajabu ulitolewa kwa harakati ya Adventi. Watu wa elimu na wa cheo waliungana na Miller, katika kuhubiri na pia katika kuchapisha maoni yake, na kuanzia 1840 hadi 1844 kazi hiyo ilienea haraka. Pambano Kuu, 334, 335.

Utabiri wa Litch ulikuwa kuhusu Uislamu, na utabiri wa Snow ulikuwa kuhusu mlango uliofungwa. Utabiri wa Litch ulipotimia, mbinu iliyoasisi ujumbe ilikubaliwa, na wale waliokubali huo ujumbe “waliungana” na mjumbe. Kulikuwapo utambuzi wa ujumbe pamoja na mjumbe katika kutimia kwa utabiri. Utabiri wa Litch ulikuwa kuhusu Uislamu, na utabiri wa Snow ulikuwa kuhusu mlango uliofungwa.

Niliwaona watu wa Mungu wakiwa na furaha ya matarajio, wakimngoja Bwana wao. Lakini Mungu alikusudia kuwajaribu. Mkono wake ulifunika kosa katika kuhesabu vipindi vya kinabii. Wale waliokuwa wakimngoja Bwana wao hawakugundua kosa hili, na hata wasomi walioupinga wakati huo nao walishindwa kuliona. Mungu alikusudia watu wake wakutane na kukatishwa tamaa. Wakati ulipita, na wale waliokuwa wamemngoja Mwokozi wao kwa furaha ya matarajio walihuzunika na kukata tamaa, ilhali wale ambao hawakupenda kuonekana kwa Yesu, bali walikuwa wameukumbatia ujumbe kwa hofu, walifurahi kwamba Hakuja wakati wa matarajio. Ungamo lao halikuwa limeugusa moyo wala kutakasa maisha. Kupita kwa wakati kulikuwa kumekusudiwa vyema kufunua mioyo ya namna hiyo. Wao walikuwa wa kwanza kugeuka na kuwadhihaki wale waliohuzunika, waliokatishwa tamaa, ambao kwa kweli walipenda kuonekana kwa Mwokozi wao. Niliona hekima ya Mungu katika kuwajaribu watu wake na kuwapa jaribio la kuchunguza ili kubaini wale ambao wangesita na kurudi nyuma

wakati wa saa ya majaribu.

Yesu na jeshi lote la mbinguni waliwaangalia kwa huruma na upendo wale ambao, kwa matarajio matamu, walitamani kumwona Yeye ambaye roho zao zilimpenda. Malaika walikuwa wakiwazunguka, ili kuwategemeza katika saa ya jaribio lao. Waliozembea kupokea ujumbe wa mbinguni waliachwa gizani, na hasira ya Mungu ikawashwa juu yao, kwa sababu hawakutaka kupokea nuru ambayo aliwatumia kutoka mbinguni. Wale waaminifu waliokatishwa tamaa, ambao hawakuweza kuelewa kwa nini Bwana wao hakuja, hawakuachwa gizani. Tena waliongozwa kurudi kwenye Biblia zao kuchunguza vipindi vya kinabii. Mkono wa Bwana ukaondolewa kutoka juu ya hesabu hizo, na kosa likafafanuliwa. Waliona kwamba vipindi vya kinabii vilifikia mwaka 1844, na kwamba ushahidi uleule waliokuwa wameuwasilisha kuonyesha kuwa vipindi hivyo vya kinabii vilifungwa mwaka 1843, ulithibitisha kwamba vingemalizika mwaka 1844. Nuru kutoka Neno la Mungu ilianga za msimamo wao, nao wakagundua wakati wa kukawia—'Ijapokawia [maono], subirini.' Katika upendo wao kwa kuja kwa Kristo mara moja, walikuwa wamepuza kukawia kwa maono, kulikokusudiwa kudhihirisha wanaosubiri wa kweli. Tena walikuwa na wakati uliobainishwa. Hata hivyo nikaona kwamba wengi wao hawakuweza kuinuka juu ya kuvunjika moyo kwao kulikokuwa kukali ili kumiliki kiwango kile cha bidii na nguvu kilichoandamana na imani yao mwaka 1843.

Shetani na malaika zake walipata ushindi juu yao, na wale waliokataa kupokea ujumbe walijipongeza kwa uamuzi wao wenye maono ya mbali na hekima yao ya kutoipokea kile walichokiita udanganyifu. Hawakutambua kwamba walikuwa wakilikataa shauri la Mungu dhidi yao wenyewe, na walikuwa wakifanya kazi kwa ushirika na Shetani na malaika zake ili kuwachanganya watu wa Mungu, ambao walikuwa wakiuishi ule ujumbe uliotumwa kutoka mbinguni.

"Waaminio wa ujumbe huu walionewa katika makanisa. Kwa muda, wale waliokataa kupokea ujumbe walizuiliwa na hofu kutenda yaliyo mioyoni mwao; lakini kupita kwa muda kulidhihirisha hisia zao za kweli. Walitamani kunyamazisha ushuhuda ambao waliokuwa walingoja walihisi wamelazimika kuutoa, kwamba vipindi vya kinabii vilifika hadi mwaka 1844. Kwa uwazi, waaminio walieleza kosa lao na wakatoa sababu kwa nini walimtarajia Bwana wao mwaka 1844. Wapinzani wao hawakuweza kuleta hoja zozote dhidi ya sababu zenye nguvu zilizotolewa. Hata hivyo, hasira za makanisa zilichochewa; waliamua kutosikiliza ushahidi, na kuufungia ushuhuda nje ya makanisa, ili wengine wasiusikie. Wale ambao hawakuthubutu kuwanyima wengine nuru ambayo Mungu alikuwa amewapa, walifungiwa nje ya makanisa; lakini Yesu alikuwa pamoja nao, nao walifurahi katika nuru ya uso Wake. Walikuwa wamejiandaa kupokea ujumbe wa malaika wa pili." Maandishi ya Mapema, 235-237.

Petro anawakilisha wale laki moja na arobaini na nne elfu ambao, kama Litch, wanawasilisha utabiri uliosahihishwa kuhusu Uislamu na mwisho wa ufalme; na kama Snow, Petro pia anawasilisha utabiri uliosahihishwa wa mlango uliofungwa. Ujumbe wa Litch kuhusu ole wa pili wa Uislamu ulikuwa utabiri wa nje, na mlango uliofungwa wa Snow ulikuwa utabiri wa ndani. Kwa Snow kazi ilianza wakati Bwana alipoiondoa mkono wake kutoka katika hesabu hizo, na

ndipo ikaonekana kwamba ushahidi ule ule uliodhaniwa hapo awali kuthibitisha mwaka 1843, kwa kweli ulithibitisha tarehe 22 Oktoba 1844. Kwa Litch, ilikuwa ni hesabu ambayo, ilipotimia, ilimsababisha malaika wa Ufunuo sura ya kumi kushuka na kusimama juu ya nchi na juu ya bahari.

Ukweli kwamba Litch alirekebisha mahesabu ya utabiri wake siku kumi kabla ya utimizwaji wake unabainisha kwamba kazi ya kusahihisha utabiri uliotangulia ni jaribu. Je, mwanzo mnamo 1840 na mwisho mnamo 1844 kwa hakika ni ishara ya kinabii ya utabiri unaokokotolewa upya ili kuwa Kilio cha Usiku wa Manane cha kweli? Je, Alfa na Omega ya historia ya Wamileri iliyohitimika kwa kutangazwa kwa Kilio cha Usiku wa Manane kwa kweli huwakilisha kwa kielelezo sifa za kinabii za Kilio cha Usiku wa Manane cha kweli cha wale elfu mia moja arobaini na nne?

Katika vipindi vyote viwili vya kutangazwa kwa unabii uliosahihishwa, mzozo ulidhihirika dhidi ya ujumbe wa Wamileraiti, kwa maana ujumbe huo uliwafadhaisha watu. Petro anaposimama Kaisaria Filipi kuna mzozo juu ya ujumbe uliokuwa umeanza kabla ya Kaisaria Filipi; kwa maana ni utimilifu unaohibitisha kwamba ilikuwa ni kwa neno la Petro tu ndipo ujumbe wa mvua ungeanguka. Kaisaria Filipi, ikiwa ni Sikukuu ya Baragumu, inakwenda sambamba na Kristo kuwatuma wanafunzi wawili, wakimwakilisha malaika wa pili, kufungua punda wa Uislamu. Kufunguliwa kwa punda wa Uislamu kunatangaza mwanzo wa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane katika mkutano wa kambi wa Exeter; kwa kuwa, akiwasili juu ya farasi akiwa amechelewa kwa siku moja, tarehe 13 Agosti, Samuel Snow, aliyekuwa amekawia badala ya kufika siku ya ufunguzi, anaashiria mwisho wa kipindi cha kukawia na mwanzo wa ule ujumbe ambao, mkutano ulipohitimishwa tarehe 17, ungebebwa kama wimbi kubwa la bahari.

Mzozo wa historia ya Wamilleri, mashtaka ya mfalme Ahabu, na upinzani wa Wayahudi wabishi wakati Kristo alipoingia Yerusalemu, vyote vinatambua mzozo unaofikia hitimisho lake katika Sikukuu ya Baragumu, wakati punda anapofunguliwa. Kufunguliwa kwa punda ni uthibitisho wa unabii unaotambua mlango uliofungwa kwa Uadventista mwanzoni huko Kaisaria Filipi, na mlango uliofungwa mwishoni mwa kipindi huko Kaisaria Maritima. Punda ni ishara ya Uislamu wa ole wa tatu unaoipiga Marekani, ikiwemo Nashville, Tennessee. Utabiri uliokosa kutimia wa Julai 18, 2020, sasa unarekebishwa hatua kwa hatua wakati Bwana anapoondoa mkono wake na anapofungua mihuri ya Ufunuo wa Yesu Kristo. Kufunguliwa huko kulianza jangwani mnamo Julai 2023.

Ono la Danieli sura ya kumi na moja

Sikukuu ya Baragumu inawakilisha baragumu la saba, ambalo ndilo ole wa tatu, yaani Uislamu. Baragumu ni ujumbe wa nje wa onyo la vita, lakini pia linaweza kueleweka kama mwito wa ndani wa kusanyiko takatifu. Kama kipimo cha lakmusi kinachoanza wakati siku thelathini za jaribio la Hekalu la Pili zinapokamilika, baragumu hilo ni ujumbe wa nje na wa ndani. Jaribio la kwanza la msingi liliwasili katika majira ya kuchipua ya mwaka 2024, likiambatana na maono ya nje ya Mpinga Kristo kama yalivyowakilishwa katika Danieli 11:14.

Na katika nyakati zile wengi watainuka dhidi ya mfalme wa kusini; pia wanyang'anyi wa watu wako watajikuza ili kutimiza maono; lakini wataanguka. Danieli 11:14.

Aya iliyotangulia ilitambulisha Panium, na ushuhuda wa Panium unaendelea hadi aya ya kumi na tano.

Kwa maana mfalme wa kaskazini atarudi, naye ataandaa jeshi kubwa kuliko la kwanza, naye hakika atakuja baada ya miaka fulani akiwa na jeshi kuu na mali nyingi. Danieli 11:13.

Mfalme wa kaskazini katika aya ya kumi hadi kumi na tano ni mamlaka ya uwakilishi ya Upapa, ambayo iliwakilishwa na Ronald Reagan katika aya ya kumi wakati ukuta wa Pazia la Chuma ulipoondolewa, kama ulivyodhihirishwa kwa mfano na anguko la Ukuta wa Berlin tarehe 9 Novemba 1989. Aya ya kumi na sita inaashiria kuondolewa kwa ukuta wa utenganisho kati ya kanisa na serikali wakati wa sheria ya Jumapili. Aya ya kumi na moja na kumi na mbili zinawakilisha vita vya Ukraine vilivyoanza mwaka 2014, na aya ya kumi na tatu inatambulisha uchaguzi wa mwaka 2024, wakati Trump, rais wa nane tangu Reagan, ambaye pia ni rais wa nane aliye wa wale saba waliomtangulia, "anarudi" akiwa na nguvu zaidi, kwa maana atakaporudi "ataweka umati mkubwa kuliko wa kwanza, naye hakika atakuja baada ya miaka fulani." "Miaka fulani" hiyo ni miaka minne ya Joe Biden.

Baada ya mwaka 2024, kwa mujibu wa aya ya kumi na tatu, Roma itajiingiza katika historia ya kinabii ya Panium. Tarehe 8 Mei 2025 papa wa kwanza atokaye katika nchi tukufu ya kiroho alichaguliwa, naye akachagua jina la Leo, ambalo linaambatana na sifa nyingi muhimu za kinabii. Kisha, katika aya ya kumi na tano, vita vinaanzishwa.

Basi mfalme wa kaskazini atakuja, ataweka boma la kuzingira, naye atatwaa miji iliyo na ngome imara zaidi; na majeshi ya kusini hayataweza kustahimili, wala watu wake wateule, wala hakutakuwapo na nguvu za kusimama kumpinga. Danieli 11:15.

Vita vya Panium vinapiganwa katika aya ya kumi na tano, na mnyama wa nchi-kavu anayewakilishwa na Donald Trump ataushinda ufalme wa kusini. Mfalme wa kusini katika aya ya kumi na moja alianzisha vita na Ukraine, mamlaka ya niaba ya Upapa, iliyofadhiliwa na kuungwa mkono na mamlaka ya niaba ya Upapa ya aya ya kumi—Marekani. Mfalme wa kusini angekuwa mshindi katika vita vya Raphia, lakini baada ya ushindi huo, uvunjikaji wa hatua kwa hatua ambao daima huandamana na maangamizi ya ufalme wa joka wa kusini, humwacha mfalme wa kusini katika hali ya udhaifu uliokithiri, mfalme wa kaskazini anaporudi, akiwa na nguvu kuliko wakati wowote, na kujiandaa kwa vita vya Panium. Urusi na Putin walikuwa mfalme wa kusini wakati Marekani ilipoanzisha Vita vya Ukraine mwaka 2014. Mwaka 2022 uvamizi ulianza, na damu ikaanza kumwagika. Mwaka 2024 mfalme wa kaskazini alirudi.

Petro yuko Kaisaria Filipi, ambako ni mwanzo wa kutangazwa kwa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Petro, kama Eliya na Wamilleraiti waliowakilishwa na Litch na Snow, hapo awali aliweka wazi utabiri kuhusu mlango uliofungwa na Uislamu. Utimilifu wake hutambulisha tofauti kati ya ujumbe wa mvua ya mwisho wa kweli na wa uongo, na kati ya wajumbe wa kweli na wa uongo. Ujumbe wa Petro ni ujumbe uliosahihishwa wa Nashville na Uislamu, na anaposimama huko Kaisaria Filipi, anasimama katika Panium, vita vinavyopelekea sheria ya Jumapili ya aya ya kumi na sita. Utimilifu wa utabiri wa Petro hutambulisha mwanzo wa kutangazwa kwa Kilio cha Usiku wa Manane, wakati Uislamu unapofunguliwa; na huo pia, mstari juu ya mstari, ni wakati

vita vya Panium vinapowasili.

Maono ya Danieli sura ya kumi

Sikukuu ya Baragumu inawakilisha tarumbeta ya saba, ambayo ndiyo ole wa tatu, ambao ni Uislamu. Tarumbeta ni ujumbe wa onyo, na pia ni mwito wa mkutano mtakatifu. Pia ni kipimo cha lakmusi kinachoanza wakati siku thelathini za jaribio la Hekalu la Pili zinapohitimishwa. Maono ya kwanza ya msingi ya majaribio ya nje ya Mpinga Kristo yaliwasili katika majira ya kuchipua ya mwaka 2024, na maono ya pili ya ndani ya majaribio ya Kristo, kama yanavyowakilishwa katika Danieli 10, yaliwasili mwaka 2026.

Kisha nikainua macho yangu nikatazama, na tazama, mtu mmoja aliyevikwa kitani, viuno vyake vimefungwa kwa dhahabu safi ya Ufazi; tena mwili wake ulikuwa kama zabarajadi, na uso wake kama mwonekano wa umeme, na macho yake kama mienge ya moto, na mikono yake na miguu yake kwa mwonekano kama shaba iliyopigwa msasa, na sauti ya maneno yake kama sauti ya watu wengi.

Nami, Daniel, peke yangu nikaona maono; kwa maana watu waliokuwa pamoja nami hawakuona maono hayo; lakini tetemeko kubwa liliwashika, hata wakakimbia kujificha.

Basi nikabaki peke yangu, nikaona maono haya makuu, wala hapakubaki nguvu ndani yangu; kwa kuwa uzuri wangu ulibadilika ndani yangu kuwa uharibifu, wala sikusalia nguvu.

Walakini nikaisikia sauti ya maneno yake; nami nilipoisikia sauti ya maneno yake, ndipo nikawa katika usingizi mzito juu ya uso wangu, na uso wangu ukielekea ardhini.

Na, tazama, mkono ukanigusa, ukanisimamisha juu ya magoti yangu na juu ya vitanga vya mikono yangu. Akaniambia, Ee Danieli, mtu uliyependwa sana, fahamu maneno nikuambiayo, usimame wima; kwa maana kwako nimetumwa sasa. Naye aliponena neno hili nami, nikasimama nikitetemeka. Kisha akaniambia, Usiogope, Danieli; kwa kuwa tangu siku ya kwanza uliyoweka moyoni mwako kufahamu, na kujitesa mbele za Mungu wako, maneno yako yalisikiwa, nami nimekuja kwa ajili ya maneno yako. Lakini mkuu wa ufalme wa Uajemi alinipinga siku ishirini na moja; lakini, tazama, Mikaeli, mmoja wa wakuu wa kwanza, akaja kunisaidia; nami nikabaki huko pamoja na wafalme wa Uajemi. Sasa nimekuja kukufahamisha yatakayowapasa watu wako katika siku za mwisho; kwa maana maono haya ni ya siku nyingi bado. Naye aliponena nami maneno kama hayo, nikautia uso wangu chini, nikawa bubu.

Na tazama, mmoja kama mfano wa wana wa binadamu akanigusa midomo yangu; ndipo nikaufungua kinywa changu, nikanena, nikamwambia yeye aliyesimama mbele yangu, Ee bwana wangu, kwa sababu ya maono hayo majonzi yamenishukia, wala sikubaki na nguvu. Kwa maana, atawezaje mtumishi wa bwana wangu huyu kuzungumza na bwana wangu huyu? Maana kwangu mimi, papo hapo hakuna nguvu yoyote iliyosalia ndani yangu, wala hapakubaki pumzi ndani yangu.

Ndipo akaja tena akaniigusa mmoja aliye kama sura ya mwanadamu, akanitia nguvu, akasema, Ewe mtu uliye mpendwa sana, usiogope; amani iwe kwako; uwe hodari, naam, uwe hodari. Aliponena nami, nikatiwa nguvu, nikasema, Bwana wangu na aseme; kwa maana umenitia

nguvu. Danieli 10:5-19.

Danieli, siku ya ishirini na mbili, anaona maono ya Kuhani Mkuu wa mbinguni katika siku za mwisho. Maono ya Roma ya kusimamisha yale maono yalikuwa jaribio la msingi na la alfa la mwaka 2024, na maono ya Kristo ni jaribio la hekalu. Hili husababisha utengano wa darasa linalomkimbia Danieli na kujificha. Darasa hilo hujificha chini ya uongo na udanganyifu, na kwa sababu hiyo hupokea nguvu ya upotevu.

Ndipo Danieli anaguswa mara tatu: mara ya kwanza na Gabrieli, kisha na Kristo, na halafu mara ya tatu na Gabrieli. Katika Patakatifu pa Patakatifu, Danieli anapoguswa mara tatu, jambo hilo linaashiria kutiwa nguvu, kwa kuwa huanza akiwa hana nguvu alipoona maono, lakini kufikia mguso wa tatu hatimaye ametiwa nguvu. Ametiwa nguvu ili kufahamu yatakayowakuta watu wa Mungu katika siku za mwisho. Ujumbe wa kinabii kuhusu yatakayowakuta watu wa Mungu katika siku za mwisho ndio unaowakilishwa katika mfano wa wanawali kumi.

Danieli aanza akiwa hana nguvu, kwa kuwa maono ya kioo ya Kristo yalimwacha bila nguvu, lakini kufikia mwisho wa miguso mitatu anatiwa nguvu, na amri ya “uwe na nguvu, naam, uwe na nguvu,” ni urudiaji maradufu, unaoweka alama ya malaika wa pili au jaribio la pili. Jaribio la pili ni jaribio la hekalu ambapo watu wa Mungu wanatiwa nguvu kutangaza ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane wakati mkutano wa kambi wa Exeter unapoisha. Jaribio hilo ndilo jaribio la hekalu ambapo jiwe la kilele, ambalo lilikuwa jiwe la msingi na jiwe la pembeni, linakuwa jiwe la kilele la ajabu la hekalu, hivyo likiashiria kukamilika kwake. Danieli anatiwa nguvu siku ya ishirini na mbili, aingiapo Patakatifu pa Patakatifu kwa imani. Anapofanya hivyo Gabrieli anamgusa, kisha Kristo anamgusa, halafu Gabrieli anamgusa tena. Kwa hiyo Danieli anatiwa nguvu kutangaza ujumbe katika Patakatifu pa Patakatifu ambako anamwona Kristo kati ya malaika wawili, na mahali katika Patakatifu pa Patakatifu ambako Kristo yuko katikati ni kiti cha rehema chenye makerubi wawili wanaofunika wakilitazama sanduku, lililotiwa nuru na mwanga wa Shekina ya utukufu wa Kristo aliyeketi juu ya kiti chake cha enzi. Maono ya Danieli sura ya kumi yamepangwa kinabii kwa namna ambayo Danieli anautazama utukufu wa Kristo kama Shekina juu ya kiti cha rehema, ilhali makerubi wawili wanaofunika wanatazama ndani ya sanduku!

Kabla ya Sikukuu ya Baragumu, Eliya anatangaza kwamba ujumbe wake kuhusu mvua ndio ujumbe wa pekee wa mvua uliotoka kwa Bwana, naye anatoa unabii unaofikia hitimisho lake kwa onyesho linalothibitisha ni nani aliye au asiye mjumbe, na ni nini kilicho au kisicho ujumbe. Kwa miaka mitatu na nusu kabla ya Karmeli mfalme Ahabu alikuwa akimtafuta Eliya, kwa maana kuna kipindi cha mabishano kinachotangulia Karmeli. Mlima Karmeli ni kipimo bainishi tu ambapo tabia hudhihirika. Kipindi kilekile katika historia ya Wamileraiti kilikuwa na ushuhuda uleule, kwa kuwa wale waliouchukia ujumbe waliwafungia waaminifu nje ya makanisa, na waaminifu baadaye wakainua ujumbe uliowaita watu watoke miongoni mwa waliokuwa watu wa agano hapo awali waliokuwa wameanguka, waliokuwa wakiachwa kando.

Petro yuko katika sheria ya Jumapili ya Pentekoste akitangaza ujumbe wa Yoeli, jambo ambalo lina maana kwamba Petro anatangaza ujumbe huo huo wakati kipindi cha Kilio cha Usiku wa Manane kinapoanza mwishoni mwa mkutano wa kambi wa Exeter, kipindi ambacho kilianza

wakati utabiri wa Petro uliposahihishwa, kama vile ilivyorekebishwa pia ujumbe wa Snow na wa Litch. Mzozo daima hutangulia kutimia kwa utabiri. Kwa hiyo, mzozo huanza kabla ya kutimia kwa utabiri.

Ujumbe unaowatia wasiwasi Ahabu, Yezebeli pamoja na manabii wake, Wayahudi wabishi wa siku za Kristo, na Waprotestanti walioanguka wa historia ya Wamileriti, umetambuliwa na Petro kuwa ni Kitabu cha Yoeli. Kabla ya kipimo cha tatu kinachoashiriwa na kufunguliwa kwa punda, ujumbe wa Petro unashambuliwa na Uadventista wa Laodikia, naye Petro anajibu upinzani huo kwa kubainisha kwamba wajumbe si walevi, bali ni utimilifu tu wa sura tatu za Yoeli. Sura tatu za Yoeli zinaanza kwa shutuma kali dhidi ya Uadventista wa Laodikia. Ujumbe huo utakapofika masikioni mwa wale waliolewa kwa kileo chenye nguvu, wataitikia. Walimkabili Kristo aliposhuka mlimani akiwa njiani kuelekea Yerusalemu, nao wakamkabili tena huko Yerusalemu.

Punda anafunguliwa, kuingia kunaanza; Wayahudi wabishi wanataka ujumbe unyamazwe. Yesu anaendelea, kisha anasimama na analia kwa ajili ya siku ya mwisho ya kipindi cha rehema cha Uadventista. Kisha huko Yerusalemu, kuna makabiliano mengine na Wayahudi wanaotaka watu waache kuutangaza ujumbe wao. Jua lilipotua siku hiyo, kipindi cha rehema kwa taifa la Kiyahudi kilifikia hatua nyingine. Mwendelezo wa upinzani unaendelea hadi mauti ya msalaba, nao ulianza kwa dhati kwa ufufuo wa Lazaro, uliashiria kuwasili kwa malaika wa pili na wakati wa kukawia.

Bethania ilikuwa karibu mno na Yerusalemu hata habari za kufufuliwa kwa Lazaro ziliifikia mji huo upesi. Kupitia wapelelezi waliokuwa wameushuhudia muujiza huo, viongozi wa Kiyahudi walipata mara moja ukweli wa mambo. Kikao cha Baraza Kuu kilitishwa mara moja ili kuamua nini kifanyike. Kristo alikuwa sasa amedhihirisha kikamilifu mamlaka Yake juu ya mauti na kaburi. Muujiza huo mkuu ulikuwa ushahidi wa kilele uliotolewa na Mungu kwa wanadamu kwamba Amemtuma Mwanawe ulimwenguni kwa ajili ya wokovu wao. Ulikuwa onyesho la nguvu za Kimungu lililotosha kushawishi kila akili iliyokuwa chini ya uongozi wa mantiki na dhamiri iliyoangaziwa. Wengi waliouona ufufuo wa Lazaro waliongozwa kumwamini Yesu. Lakini chuki ya makuhani dhidi Yake ilizidi kuwa kali. Walikuwa wamekataa kila ushahidi mdogo kuhusu Uungu Wake, na muujiza huu mpya uliwakasirisha tu zaidi. Mfu alikuwa amefufuliwa katika nuru kamili ya mchana, tena mbele ya umati wa mashahidi. Hakuna ujanja au hila ungeweza kuutengua ushahidi wa namna hiyo. Kwa sababu hii hasa, uadui wa makuhani ukawa mkali zaidi na wa maangamizi. Wakadhamiria kuliko wakati mwingine wowote kuikomesha kazi ya Kristo.

Masadukayo, ingawa hawakuwa na mwelekeo wa kumpendelea Kristo, hawakuwa wamejaa uovu dhidi Yake kama walivyokuwa Mafarisayo. Chuki yao haikuwa kali hivyo. Lakini sasa waliingiwa na hofu kuu. Hawakuamini katika ufufuo wa wafu. Kwa kuwasilisha kile walichokiita sayansi, walihitimisha kwamba haiwezekani mwili uliokufa kuhuishwa. Lakini kwa maneno machache ya Kristo nadharia yao ilipinduliwa. Ilionyeshwa kwamba hawakuwa na maarifa ya Maandiko wala ya uweza wa Mungu. Hawakuona uwezekano wowote wa kuondoa athari iliyotokana na muujiza huo kwa watu. Wangewezaje kuwageuza watu wamwache Yeye aliyeshinda na kuinyang'anya kaburi wafu wake? Habari za uongo zilienezwa, lakini muujiza huo haukuweza kukanushwa, wala hawakujua jinsi ya kupinga athari yake. Hadi wakati huo Masadukayo hawakuwa wameunga mkono mpango wa kumtia

Kristo mautini. Lakini baada ya ufufuo wa Lazaro waliamua kwamba kwa kifo Chake tu ndipo makemeo Yake yasiyo na woga dhidi yao yangeweza kukomeshwa. Mtamaniwa wa Vizazi Vyote, 537.

Kifo cha Lazaro kiliashiria mwanzo wa siku nne za kukawia kwa Yesu. Kifo chake kiliwakilisha kuwasili kwa malaika wa pili, anayeweka alama ya mwanzo wa kipindi cha kukawia. Ufufuo wake unaashiria ufufuo wa mashahidi wawili tarehe 31 Desemba 2023, miaka ishirini na mbili baada ya 9/11. Ufufuo wake unaashiria ufufuo wa mifupa mikavu iliyokufa ya Ezekieli. Ufufuo wake uliakisiwa kwa mfano na uumbaji wa Adamu, ambao ulihusisha ubinadamu, uliowakilishwa na udongo, kuunganishwa na Uungu, uliowakilishwa na pumzi ya uzima.

Makuhani na wakuu wa Wayahudi walimchukia Yesu; lakini watu wengi walimiminika kusikiliza maneno Yake ya hekima na kushuhudia matendo Yake yenye uweza mkuu. Watu walichochea kwa shauku kuu, nao kwa hamu wakamfuata Yesu kusikia mafundisho ya Mwalimu huyu wa ajabu. Wengi wa wakuu waliamini Kwake, lakini hawakuthubutu kuungama imani yao, wasije wakafukuzwa katika sinagogi. Makuhani na wazee wakaamua kwamba ilibidi kufanywa jambo la kugeuza uangalizi wa watu kutoka kwa Yesu. Waliogopa kwamba watu wote wangemwamini. Hawakuona usalama wowote kwao. Ilipasa wapoteze vyeo vyao au wamuue Yesu. Na hata baada ya kumwua, bado kungekuwapo wale waliokuwa vielelezo hai vya uweza Wake. Yesu alikuwa amemfufua Lazaro kutoka kwa wafu, nao wakaogopa kwamba wakimwua Yesu, Lazaro angeshuhudia uweza Wake mkuu. Watu walikuwa wakimiminika kumwona yeye aliyefufuliwa kutoka kwa wafu, nao wakuu wakaazimia pia kumuua Lazaro, ili kuutuliza msisimko. Kisha wangewageuza watu kwenye mapokeo na mafundisho ya wanadamu, kwenye kutoa zaka ya mnanaa na ruda, na tena kuwa na ushawishi juu yao. Walipatana kumkamata Yesu akiwa peke Yake; maana kama wangepigwa kumkamata katikati ya umati, wakati mioyo yote ya watu ilikuwa imeelekezwa Kwake, wangepigwa kwa mawe. Maandishi ya Mapema, 165.

Tarehe 18 Julai, 2020 mashahidi wawili wa Ufunuo waliuawa, na malaika wa pili pamoja na wakati wa kusubiri wakawadia. Tarehe 31 Desemba, 2023 mchakato wa ufufuo wa hatua mbili ulianza. Hatua ya kwanza ilikuwa kuwekwa kwa msingi; hatua ya pili ilikuwa kusimamishwa kwa hekalu juu ya huo msingi. Kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia lilichukia ujumbe huo tangu ulipozaliwa mwaka 1989, nalo bado linaendelea kuuchukia. Sasa kwa kuwa mashahidi wale waliokuwa wakichukiwa, waliodhaniwa kuwa wamekufa, wako hai tena; basi watauchukia ujumbe huo hata zaidi. Watabishana kuhusu unabii wa tarehe 18 Julai, 2020 kwa chuki kali ile ile ambayo Wayahudi walikuwa nayo dhidi ya ufufuo wa Lazaro. Katika historia ya mtihani wa hekalu, Petro atajibu madai yao potofu kwa kuashiria kitabu cha Yoeli kama jibu kwa uongo wao wote.

Tutaendelea na utafiti huu katika makala ijayo.